

Innspill til NOU om musikkfeltet

Musikk i videregående opplæring

Innenfor videregående opplæring i Norge har man ulike måter å få studiekompetanse på. Studieforbereende utdanningsprogram med Musikk, dans og Drama gir studiekompetanse og kan samtidig forberede elever til studier innenfor kulturfeltet.

Utdanningsprogrammet som ofte kalles «musikklinja» er eneste mulighet innenfor videregående opplæring hvis man ønsker musikkfag. Det tilbys et innholdsrikt fagtilbud som alle elevene må ta, og det er både skriftlige og muntlig-praktiske fag. Jeg vil påstå at Norge har et unikt godt tilbud innenfor musikkfaget på vgs for de som går på dette området. Andre elever på vgs har derimot ingen musikkfaglig opplæring med mindre fellesfaglærere tar i bruk sang og musikk innenfor sine fag. (Musikk kan lett inkorporeres i norsk og engelsk om man har en lærer som tenker dette er viktig og kan gi lærelyst.) Musikk som fag har forsvunnet for flertallet av elevene på vgs, men de som velger «musikklinja» får både fordypning og breddeopplæring innenfor sitt programområde.

På «musikklinja» må alle elever på vg3 ha en obligatorisk eksamenskonsert i sitt fordypningsinstrument. (sang kan også være et instrument) Etter 3 års opplæring er dette et mål som utfordrer og som gir stor grad av læring og selvutvikling. Det å forberede, presentere og gjennomføre sin egen konsert hjulpet av lærere og medelever krever langsiktige forberedelser. Dette er en av styrkene til programområdet og som krever stor grad av individuell tilpasning – både til instrument, nivå og sjanger. Å utvikle ferdigheter teknisk og musikalsk i 3 år gir en solid fordypning. Evnen til å ta imot læring og videreutvikle selv gjennom øving og samarbeid er i fokus.

Elevene på «musikklinja» jobber mye med begrepsforståelse som notasjon og faglige kunnskaper, men de jobber også mye med samhandling/samspill. Det å synge eller spille sammen jobbes det med gjennom hele skoleløpet. Elevene samarbeider innenfor sitt trinn, men også på tvers av trinn. Alle «musikklinjer» har sitt skolekor der alle deltar uavhengig av nivå. Store forestillinger med kor og orkester, musikaler og temakonsserter er faste innslag hvert skoleår.

Musikkelevene på vgs tilfører resten av skolen mange kulturopplevelser. Elevene brukes aktivt til opptredener på egen avdeling, og ikke minst på diverse skolearrangementer. De skolene som har en «musikklinje» sier at de er heldige som har en slik linje.

Elevene får opplæring faglig som gir dem ulike perspektiver. De blir kjent med musikk fra ulike tider og ulike land og får samfunnsmessige perspektiver på dette. Mulighet for samarbeid med fellesfag som historie og norsk ligger det til rette for, eller naturfag om man vil utforske akustikk eller annet relevant.

Å utvikle sin kreativitet ligger det også til rette for innenfor musikkfagene. Det kan være improvisasjon på egne instrumenter eller det kan være å utvikle ferdigheter til å arrangere eller komponere. Det å dirigere og produsere er det også læreplanmål om.

En «musikklinje» har en meget kompetent stab med faglærere. Disse lærerne er store ressurser lokalt og iblant nasjonalt. De anvendes ofte av lokale organisasjoner til sin musikkopplæring. Flere steder er det en kombinasjon av stillinger på kulturskoler og «musikklinjer» for denne faggruppen. Andre kombinerer sin pedagogiske virksomhet med å være profesjonelle utøvere.

Etter å ha jobbet på en «musikklinje» i snart 40 år som lærer og leder kan jeg understreke betydningen av dette programområdet for den enkelte, men også for vårt samfunn. De aller fleste som har gått på dette programområdet har vært tilfreds med sin opplæring og de opplevelsene man erfarte underveis. Veldig mange fortsetter aktivt med musikk senere, flere av dem som kulturarbeidere profesjonelt. Det er lite sannsynlig at Norge ville hatt så mange dyktige musikere som vi har uten «musikklinjene»

Egil Lysebo

Avd.leder MDD, Sandefjord vgs

egil.j.lysebo@vestfoldfylke.no